

31 JAN 2006
05/13280-90

661.0

KO/KG/HGR

Det kongelige kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:

30.01.2006

Vår ref.:

05/02043-7/103 /SEN-RAD-GLU

Sted/Dato:

Skarnes,

Svar ang. høring - Inntektssystemutvalgets utredning - NOU 2005: 18 Fordeling, forenkling, forbedring - Inntektssystemet

Sør-Odal kommune vedtok i Formannskapsmøte 24.01.06, fsk-sak 16/06, følgende høringsuttalelse:

Innledning

Sør-Odal formannskap viser til at utredningen fra Borge-utvalget (NOU 2005:18 Om inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner) er sendt på høring med frist 1. februar 2006.

Sør-Odal formannskap mener at Borge-utvalgets innstilling må trekkes tilbake og det må gis en ny gjennomgang. Vi har gått gjennom utredningen og har disse kommentarene:

Utvalgets mandat

Vi kan ikke stille oss bak mandatet til utvalget. Mandatet har på flere områder styrt utredningens angrepsvinkel direkte, og har vurderinger som kommer fra oppdragsgiverens politiske ståsted, for eksempel hvordan inntektssystemet kan brukes til å påvirke kommunestruktur, og dette strider mot frihetsprinsippet i forhold til kommunesammenslåing. Vurdering av hensiktsmessigheten sett fra de enkelte kommuners side, som robusthet, forutsigbarhet og hvilke styringsproblemer kommunesektoren står ovenfor, er ikke med i mandatet.

Generelle utslag for kommunene

Vi mener utredningen gir for tilfeldige utslag. Borge har sagt at forslaget vil utjevne til fordel for de kommunene som er dyre å drive, ikke de som er dyre i drift. Det er derfor med forundring vi ser at vår kommune blir avskåret med ca 5,8 mill kr, til tross for at vi har lave driftsutgifter pr innbygger.

Sør-Odal kommune mener det kan være fornuftig med en gjennomgang av inntektssystemet, men vil være kritisk til at kommuner som drives rimelig og som griper muligheten til vekst og utvikling for å være en bærekraftig kommune skal rammes med lavere inntekter.

Demokrati

Spørsmålene rundt tjenesteproduksjon har fått den største og viktigste plassen i diskusjonen om hvordan inntektssystemet skal se ut, men utredningen tar i svært liten grad opp til diskusjon at demokrati og drift av dette faktisk koster kommunene penger. Videre legges det i liten grad opp til en drøfting av sammenhengene mellom kommunesektorens finansielle stilling og mulighetene for å utøve demokratisk styring.

Landbruk og miljøvern.

Vi er kritiske til at landbruk og miljø fjernes som kriterium i kommunenes inntektssystem, fordi denne avgrensningen ikke fanger opp alle utgiftene i kommunene som er knyttet til landbruk og miljøvern. Landbrukskommuner av en viss størrelse vil bli taperne. Landbruket er en viktig del av verdiskapningen og sysselsettingen i distriktene, og Borge-utvalgets innstilling er et sterkt politisk signal om svekking av landbruket som disktrikspolitisk virkemiddel.

Pleie og omsorg.

Utvalget sier selv at det statistiske grunnlaget for vurdering av kommunenes kostnader er for dårlig. Likevel har de valgt noen forutsetninger for fastsettelse av kriterier. Vi mener at det må ses nærmere på kommunestørrelse og bosettingsmønster før endelige kriterier fastsettes.

Grunnskole

En desentralisert skolestruktur i en kommune som vår med forholdsvis korte avstander mellom de forskjellige delene av kommunen, vil etter forslaget til kriterier i større grad enn før anses som en frivillig kostnad og de nye nøklene kompenseres ikke for kommunens skolestrukturkostnader. Vi mener vektingen mellom de forskjellige kriteriene bør revurderes.

Sosialhjelp

Det er ikke godt nok dokumentert av forslaget om en opphopningsindeks bedre dekker de behov/kostnader som de enkelte kommuner faktisk har i forhold til dagens system.

Barnevern, helsetjeneste, barnehager

Som for punktene som er nevnt ovenfor, er litt for mye av forslaget basert på mangelfulle statistiske data og ønske om en viss politisk retning. Selv om det er interessante drøftinger i utredningen, er ikke dette godt nok i forhold til at en endring faktisk kan gi en bedre fordeling, forenkling og forbedring for kommunene.

Anbefalinger for det videre arbeid med inntektssystemet.

Sør-Odal Formannskap konstaterer at den nye regjeringen har varslet at den skal gjøre en egen gjennomgang av kommunesektorens inntekts- og finansieringssystem. Sør-Odal formannskap mener Borge-utvalgets innstilling (NOU 2005:18) må legges til side, og dersom inntektssystemet skal gås gjennom på nytt må det settes ned utvalg med sterk kommunal representasjon med god geografisk spredning. Desentraliserte forskningsinstitusjoner som f. eks. Østlandsforskning, må trekkes med i en ny utredning. Det må i en ny utredning være med en kostnadsnøkkel for folkevekst. Kommuner med muligheter for utvikling må gis kompensasjon for økte utgifter som følge av økt folketall. Dette vil også stimulere til næringsutvikling og god utvikling i boligtilbud i mange kommuner.

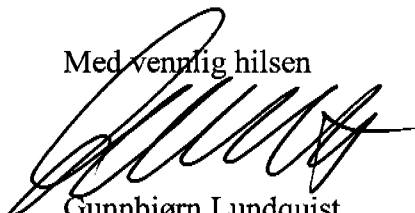
Det må gjøres en ny gjennomgang av sonekriteriet, nabokriteriet og opphopningskriteriet. Dette er viktige faktorer for effektiv utnyttelse av ressurser, men kriteriene må være slik at de ikke gir for tilfeldige og for store utslag for enkeltkommuner. Det må fortsatt være slik at kommunene gis handlingsrom for lokal tilpasning og desentraliserte tjenestetilbud til

innbyggerne der de bor. Eksempel på dette kan være betydningen av å ha en desentralisert skolestruktur.

Virkemiddelområdet for de tidligere SND-midler

Sør-Odal kommune ligger utenfor virkemiddelområdet for de tidligere SND-midler. Dette er forunderlig da nabokommuner i øst, bla bykommunen Kongsvinger har ligget innenfor. Vi mener Sør-Odal kommune har tapt på at vi har ligget utenfor dette virkemiddelområdet. På bakgrunn av dette reagerer vi på at Sør-Odal i Borge – utvalgets innstilling ikke får ta del i det nye distriktpolitiske tilskuddet. Ved en ny gjennomgang av inntektssystemet må soneinndelingen for distriktpolitisk tilskudd gjennomgås på nytt.

Med vennlig hilsen

Gunnbjørn Lundquist
Fung rådmann

Vidar Holstad
Rådgiver